

Pedagogisch beleid 0-4 jaar: bijlage voorschoolse educatie (2023)

Het doel van deze bijlage bij het pedagogisch beleid 0-4 jaar is inzicht geven in onze visie op voorschoolse educatie en het beschrijven van onze werkwijze op de vier locaties voor voorschoolse educatie (VE). Deze werkwijze is een aanvulling op algemeen (pedagogisch) beleid van Kinderopvang Purmerend. De peuteropvang locaties vallen onder Stichting Kinderen & Ouders, onderdeel van Kinderopvang Purmerend.

Inhoudsopgave

Pedagogisch beleid 0-4 jaar: bijlage voorschoolse educatie (2023).....	1
Locaties met voorschoolse educatie.....	2
Onze visie op voorschoolse educatie in de peuteropvang	2
Uk & Puk programma.....	2
De methode.....	2
Emotionele veiligheid: de basis om te leren	2
Ontwikkeling stimuleren: de basis	2
Ontwikkeling stimuleren met Uk & Puk: theoretische verantwoording	3
Ontwikkeling stimuleren: in de praktijk.....	5
Thema's Uk & Puk	5
Activiteiten.....	5
Kansen grijpen	6
Inrichting ruimte.....	6
Dagprogramma	6
Volgen van ontwikkeling	7
Zorgen over ontwikkeling	7
Terugkoppeling aan ouders	7
Contact jeugdverpleegkundige	7
Ouderbetrokkenheid	7
Intakegesprek.....	7
Informatie over het thema en de activiteiten	7
Informatie over het kind	8
Ouderbijeenkomst.....	8
Samenwerking met de basisschool	8
Doorgaande ontwikkellijn: overdracht naar basisschool.....	8
Scholing	8
Aanbod.....	8
Pedagogisch beleidsmedewerker voorschoolse educatie	9
Borging: uitvoering beleid evalueren en bijstellen	9

Locaties met voorschoolse educatie

- De Pioniertjes;
- Hiawatha;
- 't Boterbloempje;
- Wheermolen.

Onze visie op voorschoolse educatie in de peuteropvang

Binnen al onze vestigingen is het pedagogisch beleid de leidraad voor o.a. het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen en het handelen van pedagogisch medewerkers. We vinden het heel belangrijk dat alle kinderen de kans krijgen om te spelen in een veilige en vertrouwde omgeving. Onze peuteropvang biedt deze gelegenheid. Op vier locaties bieden we voorschoolse educatie: we hebben speciale aandacht voor kinderen met een (dreigende) taalachterstand. Door te werken met een totaalprogramma (Uk & Puk) bieden we de kinderen gevarieerde activiteiten, om op vierjarige leeftijd een goede start te kunnen maken in het basisonderwijs.

We kiezen bewust voor een gemêleerde invulling van de kindplaatsen binnen de VE-locaties. Hierdoor ontstaat de mogelijkheid voor kinderen met een indicatie (doelgroeppeuters) om zich op te trekken aan kinderen zonder indicatie.

Vanuit onze visie hebben we voor de methode Uk & Puk gekozen:

- De activiteiten beslaan de totale, brede ontwikkeling van kinderen.
- De activiteiten vinden plaats in bestaande situaties en passen in het gebruikelijke dagritme.
- Uk & Puk maakt gebruik van de SLO-doelen en is opgenomen in de Databank Effectieve Jeugdinterventies.
- De pop Puk is een speelkameraadje en altijd in de buurt om de ontwikkeling te stimuleren.

Uk & Puk programma

De methode

Uk & Puk is een breed stimuleringsprogramma dat zich richt op de ontwikkelingsgebieden taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling. Er is veel aandacht voor de interactievaardigheden van de pedagogisch medewerkers. Puk is het speelkameraadje van de kinderen en maakt dezelfde dingen mee als de peuters.

In het kort:

- We zorgen voor een brede ontwikkelingsstimulering;
- Uitdaging voor elke peuter;
- Hoge mate van interactie;
- Sterke ouderbetrokkenheid.

Emotionele veiligheid: de basis om te leren

Emotionele veiligheid is de basis om tot leren te kunnen komen. Door middel van de dagritme kaarten van Uk & Puk bieden we de kinderen structuur in de dag. De dagritme kaarten hangen op de plek waar de centrale kring plaatsvindt. Er is te zien waar en wanneer wij wat gaan doen, zoals eten en drinken of knutselen. Dit zorgt voor houvast en herkenning: samen vormt dit de veilige basis om te leren.

Via de handpop Puk worden de kinderen bij het dagritme en de activiteiten betrokken. Hij biedt troost en is een maatje bij wie de kinderen zich veilig voelen. Dit vinden we extra belangrijk in het contact met kinderen waarin de taal een barrière kan zijn.

Ontwikkeling stimuleren: de basis

In het pedagogisch beleid van Kinderopvang Purmerend staat omschreven hoe wij de ontwikkeling stimuleren. Dit gedachtegoed geldt ook voor de voorschoolse educatie.

Ontwikkeling stimuleren met Uk & Puk: theoretische verantwoording

Door: [CED-groep](#) (de tekst hieronder is in zijn geheel overgenomen)

Taalontwikkeling

Uk & Puk biedt activiteiten die de verschillende aspecten (taalinhoud/ woordenschat, taalvorm en communicatie) van de taalontwikkeling stimuleren door voorleesactiviteiten, liedjes en versjes en de diverse activiteiten talig te ondersteunen. Interactie met en actieve inbreng van het kind staat centraal.

De taalontwikkeling wordt beïnvloed door grofweg twee omgevingsfactoren: een rijk en betekenisvol taalaanbod en voldoende gelegenheid om de taalvaardigheid te oefenen. Dit geldt voor kinderen van alle leeftijden (0-4 jaar) en voor zowel kinderen die het Nederlands als eerste taal leren, als voor kinderen voor wie het Nederlands de tweede taal is. Bij de laatste groep zijn een aantal aandachtspunten van belang. Zoals een positieve houding ten opzichte van de thuistaal van het kind en rekening houden met het feit dat kinderen die het Nederlands als tweede taal aangeboden krijgen een zogenaamde 'stille' periode kunnen doormaken, waarin zij eerst voldoende taalbegrip kunnen opdoen om pas daarna ook actief de opgedane taalvaardigheden te kunnen gebruiken (Suijkerbuijk en Kuiken, 2009). Er wordt gericht gewerkt aan het uitbreiden van de woordenschat. Hierbij zijn de woorden uit de woordenlijst van Bacchini (2005) als uitgangspunt genomen. Bij het aanbieden van de woorden is gebruik gemaakt van de theorie van Verhallen (Verhallen & Walst, 2001; Van den Nulft & Verhallen, 2002) hetgeen ook is terug te vinden in de opbouw van de activiteiten. In de introductie, kern en uitbreiding worden de woorden in een betekenisvolle context aangeboden, verduidelijkt en gebruikt. In de Afsluiting van de activiteit worden de woorden teruggevraagd om te controleren of het kind de woorden begrijpt en zelfs eventueel al kan gebruiken.

Wanneer het gaat om interactie en communicatie, gaat het om onderlinge betrokkenheid van zowel de spreker als de luisteraar. Kinderen moeten in een interactie zodanig betrokken raken dat ze op een effectieve en sociale manier met de ander communiceren. Bij de jongste groep kinderen, staat het beurt wisselen centraal. Communicatie wordt in eerste instantie vooral individueel geoefend met de vertrouwde pedagogisch medewerker. Bij peuters worden bij communicatie de vaardigheden luisteren en spreken geïntegreerd en de volgende vaardigheden aangesproken:

- *Pragmatische vaardigheid: kinderen leren hoe ze zich moeten opstellen in een gesprek*
- *Uitdrukkingsvaardigheid: door interactie verbeteren kinderen hun uitdrukkingsvaardigheid. Zij breiden hun woordenschat uit en passen hun grammatica beter toe.*
- *Tekstvaardigheid: kinderen leren begrijpend te luisteren en kunnen steeds beter een lopend verhaal vertellen.*
- *Taalbeschouwing: kinderen leren reflecteren op de functies en de structuur van mondelinge taal.*

Bij Uk & Puk is ook aandacht voor ontluikende geletterdheid. Hieronder vallen aspecten als boekoriëntatie en verhaalbegrip. Bij boekoriëntatie gaat het over de omgang met boeken, wat je eraan kunt zien en hoe je ze leest (Verhoeven & Aarnoutse 1999). Door voor te lezen en te vertellen raken kinderen vertrouwd met verhalen, boeken en de taal die wordt gebruikt. Het kind zal zich gaan realiseren dat de schrijver met een verhaal altijd een bedoeling heeft, dat het in feite een indirecte vorm van communicatie is. (Suijkerbuijk en Kuiken, 2009)

Tot slot is gebruik gemaakt van de denkstimulerende gespreksmethode (DGM) (Van de Kreeke-Alfrink & Van der Heijden, 2002). Schematisch ziet een denkgesprek er als volgt uit:

1. *stellen van denkvragen aangepast aan het ontwikkelingsniveau van het kind*
2. *analyse van de reactie van het kind*
3. *inspelen op de reactie van het kind*

In de activiteitenbeschrijving staan steeds een aantal voorbeelden van denkvragen uitgeschreven. Naast de denkvragen, staan er ook voorbeelden van een grapje. Deze grapjes zijn meestal een speelse variatie op wat 'normaal' is. (Bijvoorbeeld: Puk doet zijn sokken aan zijn handen.) Ook deze grapjes hebben als doel kinderen uit te dagen om te reageren.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

Uitgangspunt in Uk & Puk is dat een veilige gehechtheid van belang is voor het emotionele

welbevinden van kinderen. Jonge kinderen hebben hun verzorgers nog nodig om te overleven en om zich emotioneel veilig te voelen maar ook als voorbeeld (Lally 2009). Dit betekent dat ook voor de sociaal-emotionele ontwikkeling de interactie tussen kind en pedagogisch medewerker van groot belang is. Uk & Puk bestaat uit activiteiten die individueel of in een kleine groep worden uitgevoerd. Hierdoor kan de pedagogisch medewerker goed inspelen op het kind en de relatie tussen haar en het kind versterken.

Kinderen leren door te kijken en te imiteren. Zo ontstaat ook een emotionele band: herkenning en erkenning door wederkerige imitatie. Imiteren is een actief proces. Kinderen kunnen alleen imiteren wat binnen hun cognitieve bereik ligt en ze geven vaak een eigen wending aan wat ze nadoen. Opvoeders zijn aantrekkelijk, omdat ze inspelen op wat het kind inbrengt. Leeftijdgenoten zijn aantrekkelijk, omdat ze plezier hebben in dezelfde activiteiten en elkaar uitdagen. Jonge kinderen communiceren door elkaar afwisselend te imiteren, nieuwe initiatieven te nemen en kijken of de anderen imiteert (Verba, 1994 in: Singer 2009). Veel activiteiten in Uk & Puk voor de jongste kinderen zijn gebaseerd op dit principe van imitatie.

De vaardigheden zoals deze zijn omschreven in de ontwikkelingsdoelen in de handleiding zijn gericht op het omgaan met eigen gevoelens, de omgang met de pedagogisch medewerker en de omgang met andere kinderen. De activiteiten geven de kans positief voorbeeldgedrag te laten zien met betrekking tot sociale competentie. Puk heeft hierbij vaak een rol voor kinderen in de dreumes- en peuterleeftijd. Bijvoorbeeld doordat de pedagogisch medewerker vraagt of de kinderen Puk willen troosten of helpen, ervaringen met hem delen of hem helpen om een probleem of een conflict op te lossen. De ontwikkelingsdoelen zijn ontleend aan de acht gedragscategorieën van sociale competentie van de Cotan-gecertificeerde Sociale Competentie Observatie Lijst (SCOL) (Joosten, 2007), die op veel basisscholen gebruikt wordt en welke ook ten grondslag liggen aan de observatielijst Zo Doe Ik (2006). Veel activiteiten zijn gericht op samen een spel doen, samen zingen of samen bewegen, waardoor het saamhorigheidsgevoel in de groep wordt vergroot. Daarnaast stimuleren verschillende activiteiten in de grote of kleine groep kinderen om onderling samen te werken, beurten te verdelen, naar elkaar te luisteren en ervaringen te delen.

Motoriek en zintuigen

Met betrekking tot de ontwikkelingsdoelen op het gebied van de motorische en zintuiglijke ontwikkeling zijn de activiteiten gericht op het scheppen van zoveel mogelijk gelegenheid om de verschillende motorische vaardigheden te ontwikkelen en te oefenen, en zintuiglijke ervaringen op te doen. Het uitgangspunt is dat kinderen hun motoriek ontwikkelen tijdens dagelijkse activiteiten en spel onder invloed van en in samenspel met zintuiglijke ervaringen. In de activiteiten van Uk & Puk wordt de nadruk gelegd op het bieden van voldoende bewegingsvrijheid aan kinderen, waardoor ze volop de gelegenheid hebben motorische vaardigheden op te doen. Kinderen geven daarbij zelf aan in welk tempo zij zich ontwikkelen. Bij veel activiteiten met baby's wordt bijvoorbeeld daarom de instructie gegeven op de grond te spelen met de baby's. Op een harde ondergrond krijgt de baby de gelegenheid om al zijn spieren te oefenen, in tegenstelling tot wanneer hij in een wipstoeltje zit. Naast de gelegenheid motorische vaardigheden te oefenen, is er in Uk & Puk aandacht voor het opdoen van verschillende zintuiglijke ervaringen. Door te bewegen en te ervaren ontdekt het kind de wereld om zich heen, leert het de eigenschappen van verschillende materialen kennen en verkent het de ruimte en zijn eigen positie binnen de ruimte. Ontdekkingen die aansluiten bij de ontluikende rekenvaardigheden. Ook hier geeft talige ondersteuning van de pedagogisch medewerker een impuls aan de taal- en denkontwikkeling.

Rekenprikkel

Binnen verschillende activiteiten van Uk & Puk is er aandacht voor de drie rekendomeinen: meten, ruimtelijke oriëntatie (zie hierboven de paragraaf over motoriek en zintuigen) en ontluikende gecijferdheid (SLO, 2009). Het gaat hierbij vooral om het opdoen van de eerste ervaringen die de basis leggen voor de latere rekenontwikkeling. Vandaar dat we spreken over 'rekenprikkel'.

Aanvulling rekenen:

- Meten: komt in verschillende Uk & Puk activiteiten spelenderwijs aan de orde. Naast het passen en meten worden verschillende eigenschappen benoemd, zoals groot en klein, zwaar en licht, koud en warm, vol en leeg.
- Ruimtelijke oriëntatie: begint bij lichaamsbesef. Daarnaast wordt de groepsruimte verkend en worden verstopspelletjes gedaan. In elk thema komen ook activiteiten voor waar de

pedagogisch medewerker en de kinderen praten over waar spellen staan (in de kast of op de kast) of waar ze terechtkomen (in of naast de prullenbak).

- Ontluikende gecijferdheid: in de activiteiten waarin aandacht wordt besteed aan ontluikende gecijferdheid maken de kinderen kennis met de telrij en met tellen.

De rekenprikkels die gegeven worden zijn ook nauw verbonden met de taalontwikkeling. De ruimtelijke begrippen 'in', 'op', 'onder' en hoog-laag en zwaar-licht zijn bijvoorbeeld nauw verbonden met de taalontwikkeling. Deze begrippen krijgen betekenis door ze eerst motorisch te ervaren.

Ontwikkeling stimuleren: in de praktijk

Thema's Uk & Puk

Het Uk & Puk programma bestaat uit een activiteitenmap met daarin 10 themaboekjes. De thema's sluiten aan bij de belevingswereld en de ervaringen van peuters. Aan het begin van het jaar worden de thema's voor het hele jaar gepland. Jaarlijks doorlopen we alle 10 de thema's. Door middel het werken met deze thema's (duren ongeveer 6 weken), wordt de ontwikkeling van kinderen op speelse wijze gestimuleerd.

Elk thema bestaat uit 12 activiteiten (deze staan in het activiteitenboekje van het programma) waarvan minimaal 1 activiteit per week wordt uitgevoerd. Voorafgaand aan ieder thema wordt ook een thema (activiteiten) planning gemaakt, daarin worden de activiteiten gepland. Bij de activiteiten in het activiteitenboekje staat precies omschreven welk ontwikkelingsgebieden met de gekozen activiteit worden gestimuleerd. Bij het plannen van de activiteiten zorgen we dat alle ontwikkelingsgebieden voldoende aan bod komen.

Activiteiten

We starten een nieuw thema altijd met een kennismakingactiviteit (kring) en gedurende het thema gaan we steeds dieper in op het thema en de daar bijhorende onderwerpen in. Spelenderwijs brengen wij kinderen nieuwe vaardigheden bij door middel van:

- Activiteiten in de kring;
- Begeleid spel;
- (Interactief) voorlezen;
- Verzorgingsmomenten (waaronder eet en drinkmoment);
- Spel in een grote en kleine groep.

De activiteiten stimuleren:

- Spraak- en taalvaardigheid;
- Sociaal emotionele vaardigheden;
- Motorische en zintuiglijke vaardigheden;
- Geven eerste rekenprikkels.

Zoals eerder genoemd staat in het activiteitenboekje precies omschreven welke ontwikkelingsgebieden worden gestimuleerd bij het uitvoeren van een activiteit. Bij het plannen van de activiteiten zorgen we dat alle ontwikkelingsgebieden voldoende aan bod komen.

We maken het hieronder concreet in een voorbeeld.

In het thema 'oef, wat warm', wordt de activiteit 'smeltende ijsklontjes' gepland. Met deze activiteit worden alle ontwikkelingsgebieden gestimuleerd.

- *De sociaal emotionele ontwikkeling: het kind praat in de groep over wat hij met de klontjes ziet gebeuren, kinderen wachten op elkaar;*
- *De motorische ontwikkeling: het kind likt aan het ijsklontje en/of probeert het te pakken;*
- *De rekenontwikkeling: het kind ziet het verschil tussen groot en klein.*
- *De taalontwikkeling: er worden vragen gesteld, kinderen oefenen met begrippen als groot/klein, koud, nat.*

De activiteiten worden zowel uitgevoerd in een grote kring als in een kleine groep (maximaal 3 kinderen). In beide werkvormen worden o.a. de sociale vaardigheden op een andere manier aangesproken en gestimuleerd. Ook kunnen individuele activiteiten voorkomen, bijvoorbeeld tijdens

verzorgingsmomenten. Soms blijkt uit het kindvolgsysteem, of andere observaties, dat kinderen extra stimulans nodig hebben. We bieden het kind dan extra activiteiten aan, die we heel gericht kunnen afstemmen op de specifieke ontwikkelingsbehoefte van het kind.

Kansen grijpen

Naast het 'kansen creëren' (plannen activiteiten), gaan we ook uit van het stimuleren van de ontwikkeling volgens het principe 'kansen grijpen'. Uk & Puk sluit aan bij het idee van 'kansen grijpen' en 'kansen creëren' uit het pedagogisch kader 0-4 jaar (Singer e.a., 2009). In de handleiding en de training bij Uk & Puk worden de pedagogisch medewerkers gestimuleerd naast het creëren van kansen door middel van het activiteitsaanbod, ook vooral kansen te grijpen om van gewone situaties leersituaties te maken. We delen de opvatting dat juist situaties waarbij het kind al actief betrokken is, zeer geschikt zijn om het kind informele leerervaringen op te laten doen. Dit geldt zeker voor de jongste kinderen.

De medewerkers gebruiken de praktische en concrete tips die te vinden zijn in de activiteitenmap.

Inrichting ruimte

In ons algemeen accommodatiebeleid staat uitgebreid omschreven welke eisen we stellen aan inrichting en indeling. Op de VE-groep is de groepsruimte ingedeeld in speelhoeken met een duidelijke functie. Het basismateriaal/ indeling aangevuld met spullen die bij het thema passen. De kinderen worden daar nauw bij betrokken en ook aan ouders vragen we spulletjes mee te nemen voor de inrichting van de themahoek. Dit draagt bij aan de ouderbetrokkenheid.

Naast de themahoek, is er altijd een bij het thema passende vertelafel aanwezig. Op de vertelafel ligt het voorleesboek dat aan de kinderen wordt voorgelezen. Het boek kan door de kinderen nagespeeld worden met materialen uit het boek die op de vertelafel liggen.

Ook is er een vaste plek voor de kring en is Puk zichtbaar op de groep aanwezig.

Dagprogramma

Hieronder het voorbeeld dagindeling zoals we deze hanteren op de locaties. De locaties hebben eventueel kleine aanpassingen gemaakt, omdat openingstijden kunnen variëren. Iedere locatie heeft het op de openingstijden afgestemde dagprogramma opgenomen in het werkplan.

Start van de dag	Vorbereidingstijd: afspreken wie welke activiteit gaat doen vandaag, naar aanleiding van de doelen (Uk & Puk). Klei, puzzels of een spelletje op tafel zetten, hoeken klaarmaken (Servies op tafel, poppen aangekleed in bed of aan tafel, auto's op de garage, bak duplo klaar zetten etc.).
08:30	Kinderen ophalen buiten bij het hek, jassen uit, handen wassen. Kinderen (ouders) welkom heten en buitenspelen* of op de groep vrij spelen (kansen grijpen, kansen creëren)
09:20	Eventueel opruimen, is niet altijd nodig. Samen met de kinderen toilet bezoeken en handen wassen.
09:30 (Uk & Puk)	Een kort kringmoment, dagritme bespreken, (beweeg) liedjes passend bij het thema zingen, eventueel een activiteit uitbeelden die je op een later moment in de kleine groepjes gaat doen.
09:45	Fruit eten en water of lauwe thee drinken (kansen grijpen, kansen creëren).
10:00	Toilet, handen wassen, verschonen. Jassen aan. Buitenspelen. Met kleine groepjes buiten een Uk & Puk activiteit passend bij het thema doen. Verder vrijspelen (kansen grijpen, kansen creëren).
10:45	Toiletbezoek, handen wassen.
10:50	Spelen op de groep, kinderen observeren, in de hoeken begeleide Uk & Puk activiteit uitvoeren, interactief voorlezen in kleine groepjes (Uk & Puk). Zet het boek op de receptenhouder zodat alle kinderen het kunnen zien, gebruik een vertelkastje en/of de vertelafel.
11:30	Eventueel opruimen met de kinderen. Plassen en handen wassen.
11:40	Samen met de kinderen de tafel dekken, brood eten en de kinderen zelf laten smeren. Daarna samen afruimen (kansen grijpen, kansen creëren).
12:20	Vrijspelen, binnen of buiten*. (kansen grijpen, kansen creëren). Eventueel verder werken in kleine groep (individueel) aan de hand van het thema (Uk & Puk activiteit).
13:00	Opruimen met de kinderen
13:10	Activiteiten in kleine groepjes, Uk & Puk activiteit , knieboek in een klein groepje (Uk & Puk , klei, spelletje, puzzel, duplo, dieren etc. in hoeken of aan tafel).
13:30	Beweegactiviteit, dansen, bellenblazen, zingen etc. (kansen grijpen, kansen creëren).
13:40 (Uk & Puk)	Dag gezamenlijk afsluiten (kring) met een beweegliedje. Jassen aantrekken en daarna peuters naar buiten brengen.
13:50	Naar huis

Volgen van ontwikkeling

Op alle locaties van Kinderopvang Purmerend volgen we de ontwikkeling van alle kinderen, op de peuteropvang locaties (en dus ook de VE-locaties) doen we dat door middel van een door onszelf ontwikkeld kindvolgsysteem. Het kindvolgsysteem is gebaseerd op 'Kijk op ontwikkeling in de voorschoolse voorzieningen' van Stichting Leerplanontwikkeling (SLO).

Het Kindvolgsysteem Peuteropvang is een compleet kindvolgsysteem waarin zes verschillende ontwikkelingsaspecten worden gevolgd d.m.v. observatielijsten, namelijk:

- Zelfredzaamheid
- Sociaal emotioneel
- Speel- en werkgedrag
- Taalontwikkeling
- Rekenontwikkeling
- Motoriek

Het invullen van de observatielijsten gebeurt op momenten wanneer een kind een bepaalde leeftijd heeft bereikt, namelijk bij;

- 2 jaar en 8 maanden
- 3 jaar en 2 maanden (alleen voor kinderen met VE-indicatie)
- 3 jaar en 8 maanden

Zorgen over ontwikkeling

Wanneer uit de observatie blijkt dat de ontwikkeling van een kind om extra aandacht vraagt, vullen pm'ers het aandachtsformulier in. Eventueel wordt de pedagogisch coach om advies gevraagd en ouders worden altijd geïnformeerd. Op het aandachtsformulier wordt in duidelijke, concrete stappen omschreven wie wat gaat doen om de ontwikkeling extra stimulans te geven.

Terugkoppeling aan ouders

Na het invullen van de observatielijst krijgen ouders de gelegenheid om de resultaten in te zien en een gesprek met de mentor aan te gaan. Dit gesprek duurt 10 minuten. Bij behoefte aan meer tijd wordt een vervolgspraak gemaakt.

Contact jeugdverpleegkundige

Vanuit de Voorschoolse werkwijze Purmerend; de jeugdverpleegkundige van de GGD-ZW komt eens per 6 weken langs voor kindbesprekingen. Ouders geven bij het accepteren van extra dagdelen akkoord voor deze overleggen. De ontwikkeling van de kinderen met een VE-indicatie wordt zo op de voet gevolgd en (externe) hulp kan tijdig worden ingeschakeld.

Ouderbetrokkenheid

Intakegesprek

We geven de ouder informatie over de methode voordat een kind start op de opvang. De nieuwe ouder is aangemeld en komt de eerste keer met het kind (intakegesprek) naar de opvang. De pedagogisch medewerker vertelt o.a. over de methodiek, de thema's, de werkwijze en hoe we informeren over de ontwikkeling van hun kind (voortgang).

Informatie over het thema en de activiteiten

Het VE-programma werkt het beste als ook de ouders goed op de hoogte zijn van het aanbod en hier thuis ook mee aan de slag gaan. Ouders worden bij elk thema schriftelijk geïnformeerd door middel van een thema-nieuwsbrief. In deze brief wordt het doel van het thema uitgelegd, worden (lees)activiteiten en liedjes voor thuis beschreven. Dit stelt ouders in de gelegenheid om thuis spelenderwijs verder te oefenen. Ook gaat de pop, Puk, bijvoorbeeld mee naar huis om te logeren en kunnen opdrachtes meegegeven worden en speelgoed en boekjes worden uitgeleend.

De pedagogisch medewerker levert informatie over de verschillende thema's aan bij de operationeel

manager voor in de nieuwsbrief.

- Welke activiteiten bieden we de kinderen;
- Hoe ouders thuis kunnen aansluiten bij de thema's;

Informatie over het kind

De pedagogisch medewerker informeert de ouders over de voortgang en bij bijzonderheden in de ontwikkeling en in het algemeen.

- De pedagogisch medewerker informeert over de ontwikkeling van het kind door middel van een gesprek aan de hand van het invullen van het kindvolgsysteem.
- De pedagogisch medewerker biedt de ouder ook altijd de mogelijkheid om een gesprek in te plannen wanneer hij/zij daar behoefte aan heeft. De pedagogisch medewerker kan ook zelf de ouder uitnodigen voor een gesprek.

Ouderbijeenkomst

Vanuit de voorschoolse Werkwijze Purmerend zijn VE ouders verplicht om 2x per jaar een bijeenkomst bij te wonen op de peuteropvang. Deze bijeenkomst wordt georganiseerd door de locatie in samenwerking met de GGD-ZW en er kunnen verschillende onderwerpen aan bod komen. De onderwerpen worden afgestemd op de behoefte van de doelgroep.

Samenwerking met de basisschool

VE-locaties werken nauw samen met de basisscholen.

- De Pioniertjes (basisschool de Toermalijn);
- Hiawatha (basisschool de Nieuwe Wereld);
- 't Boterbloempje (basisschool de Ranonkel);
- De Wheermolen (basisschool Wheermolen).

Er zijn regelmatig overlegmomenten tussen de peuteropvang en de school. De operationeel manager overlegt minimaal twee maal per jaar met de directie, maar ook met de internbegeleiders en/of bouwcoördinatoren van de basisschool. Tijdens deze overleggen kijken we welke thema's en activiteiten we samen kunnen doen en vindt er inhoudelijk overleg en overdracht plaats. Onze peuters brengen ook bezoeken aan de basisscholen om alvast te wennen. Deze bezoeken kunnen variëren van even kijken bij de kleuters tot echte meespeelmomenten.

Uk & Puk, en ons kindvolgsysteem, maakt gebruik van de SLO-doelen: kinderen groeien als vanzelf toe naar groep 1.

Doorgaande ontwikkellijn: overdracht naar basisschool

Alle peuteropvanglocaties van Kinderen & Ouders streven naar een doorgaande lijn naar het basisonderwijs, zo ook de locaties met een programma voor voorschoolse educatie. De medewerkers van de opvang overleggen met de leerkrachten van de onderbouw wanneer een peuter overstapt naar de basisschool. Deze overdracht vindt plaats aan de hand van een overdrachtsformulier (bijlage bij ons kindvolgsysteem). Er is sprake van een koude (schriftelijk) of een warme overdracht (mondelijke toelichting). Het heeft de voorkeur om een warme overdracht te geven. Wanneer het kind de opvang verlaat, wordt een overdrachtsformulier ingevuld door de pedagogisch medewerkers. Tijdens het eindgesprek met ouders wordt dit overdrachtsformulier besproken. Indien het kind ook naar een buitenschoolse opvang gaat (bij de leeftijd van 4 jaar), wordt het overdrachtsformulier tweemaal ingevuld. Wanneer een kind naar een inbandige basisschool gaat, dan verzorgen onze pedagogisch medewerkers (mentor) een warme overdracht.

Scholing

Om te mogen en kunnen werken met een VVE programma hebben de medewerkers extra scholing gehad en ontvangen zij jaarlijks bijscholing. Er is een opleidingsplan voorschoolse educatie, waarin we omschrijven hoe we de kennis en vaardigheden van de beroepskracht onderhouden. Dit plan wordt jaarlijks geëvalueerd en aan de hand van de evaluaties bijgewerkt. In het opleidingsplan staat ook omschreven hoe de medewerker wordt ondersteund door de pedagogisch coach.

Aanbod

Wij bieden 960 uur voorschoolse educatie aan kinderen met een VE-indicatie (doelgroeppeuters). Kinderen die starten als zij 2,5 jaar oud zijn, hebben op het moment dat zij de leeftijd van 4 jaar bereiken, 960 uur voorschoolse educatie ontvangen. Hieronder is de opbouw van uren inzichtelijk gemaakt. In het werkplan van de locatie is de onderstaande tabel aangepast naar de specifieke situatie.

Aantal uren per dag	Aantal dagdelen per week	Uren per week	Weken per jaar	Aantal jaar bij start 2,5	TOTAAL
4 / 5u 20m	4 / 3	16	40	1,5	960 uur

Pedagogisch beleidsmedewerker voorschoolse educatie

Om de kwaliteit van de voorschoolse educatie te bevorderen wordt er een pedagogisch beleidsmedewerker voorschoolse educatie ingezet. Binnen Kinderopvang Purmerend is deze functie opgedeeld in twee functies: de beleidsmedewerker en de coach. Belangrijkste taken zijn:

- Totstandkoming en implementatie van beleidsvoornemens die bijdragen aan een kwaliteitsverbetering van het voorschoolse aanbod (beleidsmedewerker)
- Coaching van medewerkers (met name bij de uitvoering van het Uk & Puk programma) (coaching)

In het beleid 'coaching en beleid' staan de taken van de beleidsmedewerker en de coach uitgebreid uitgewerkt. Jaarlijks worden ook doelen vastgesteld waarmee concreet kan worden gewerkt aan het borgen en bevorderen van de kwaliteit. De doelen voor de coaching zijn ondergebracht in het opleidingsplan voorschoolse educatie.

Borging: uitvoering beleid evalueren en bijstellen

Jaarlijks wordt geëvalueerd of we met onze werkwijze verantwoorde opvang bieden, zoals bedoeld is in de wet. De onderwerpen die worden geëvalueerd:

- Aanbod van activiteiten;
- Ontwikkelingsstimulering;
- Volgen van de ontwikkeling (en afstemmen aan aanbod);
- Ouderbetrokkenheid;
- Inrichting ruimte en kwaliteit van beschikbaar materiaal;
- Samenwerking en doorgaande ontwikkellijn naar de basisschool;
- Scholing (los beleid)